

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 78 0 П 000669 12 Рев
Бања Лука, 21.3.2013. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Стаке Гојковић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Сенада Тице, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Ц.Р. из М., заступан по Р.Б., адвокату из П., против тужене М.Р. из М., заступана по В.Љ., адвокату из П., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 78 0 П 000669 11 Гж од 11.11.2011. године, на сједници одржаној 21.3.2013. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Прњавору број 78 0 П 000669 06 П од 16.12.2010. године утврђено је да је судским тестаментом од 25.10.2002. године повријеђен нужни наслѣдни дио тужитеља, па је тужена као тестаментарни наслѣдник дужна да трпи смањење тестаментарног наслѣђивања до висине тужитељевог нужног дијела, те да тужитељу накнади трошкове спора у износу од 2.865,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 78 0 П 000669 11 Гж од 11.11.2011. године жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужена ревизијом побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене пресуде укину односно преиначе тако што би се тужбени захтјев одбио.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је тужбени захтјев да се утврди да је тестаментом пок. Љ.Р. повријеђен нужни наслѣдни дио тужитеља као законског наслѣдника тестатора.

Одлучујући о основаности тужбеног захтјева нижестепени судови су утврдили слиједеће чињенично стање: 1. да је тужена мајка тужитеља; 2. да је отац тужитеља Љ.Р. дана 25.10.2002. године сачинио судски тестамент којим је цјелокупну имовину оставио својој супрузи тј. туженој; 3. да тужитељ није био у присним и срдачним односима са родитељима, а нарочито са туженом, што је посљедица чињенице да је у раном дјетињству био лишен родитељске љубави и пажње; 4. да је тужитељев млађи брат Р.погинуо 24.8.2001. године и да су од

тада погоршани односи између тужитеља и његових родитеља; 5. да се тужитељ у јануару 2005. године оженио дјевојком погинулог брата, са чиме су се његови родитељи сагласили; 6. да тужитељ има властито предузеће и да је ситуиран; 7. да су и родитељи тужитеља били ситуирани па да тужитељ није имао обавезу да их издржава; 8. да је отац тужитеља дана 21.02.2005. године сачинио писмо у којем је тужитеља искључио из наслијеђа, а које писмо никада није послато тужитељу; 9. да је отац тужитеља умро у фебруару 2006. године.

Полазећи од ових утврђења нижестепени судови су, позивом на одредбе чланова 10., 28. ст. 1., 29., 45., 46., 66., 68. и 129. Закона о наслеђивању ("Службени лист СРБиХ" број 7/80 и 15/80, даље: ЗН), усвојили тужбени захтјев јер су закључили да се у конкретном случају нису остварили услови за искључење тужитеља из наслијеђа односно да нема основа за искључење тужитеља из наслијеђа.

Тужена неосновано оспорава чињеничне и правне закључке нижестепених суда.

По оцјени овог ревизијског суда, нижестепени судови су правилно судили када су утврдили да тужитељ има право на нужни дио наслијеђа иза свог оца, јер се исти није теже огријешио према оцу односно није теже повриједио законске и моралне обавезе према оцу, слиједом чега се не може искључити из наслијеђа.

Норме нужног наслеђног права су императивног карактера и уведене су ради ограничавања потпуне слободе и самовоље располагања оставином. Круг нужних наследника је ограничен само на најближе сроднике оставитеља.

Тужитељ је син оставитеља Љ.Р., па је његов нужни наследник (члан 28. ст. 1. ЗН) и као такав може тражити нужни дио (члан 29. ст. 2. ЗН).

Искључење из наслеђства наследника који има право на нужни дио мора се учинити у тестаменту. У конкретном случају је оставитељ у писму, сачињеном пар година након тестаментa, дао изјаву о искључењу тужитеља из његовог наслијеђа. Ову писмену изјаву су нижестепени судови правилно третирали као ваљану јер је сачињена у прописаној законској форми потребној за ваљаност тестаментa (својеручног).

Правни институт искључења из наслеђства се разликује од института недостојности за наслеђивање (члан 129. ЗН). Нужни наследник нема право на нужни дио ако је оправдано искључен из наслијеђа (члан 45. ЗН).

Оставитељ Љ.Р. је тестаментом туженој оставио сву своју имовину, а тужитеља, свог законског наследника који иначе има право на нужни дио, је изоставио у том располагању имовином. Тужитељ као нужни наследник тражи смањење располагања тестаментом због повреде нужног дијела.

Тужена у ревизији понавља наводе дате током поступка да је тужитељ недостојан за наслеђивање јер се теже огријешио о моралне обавезе према оставитељу.

Нижестепени судови су правилно констатовали да је у писму написаном у фебруару 2005. године, након што се тужитељ оженио са дјевоком погинулог брата, оставитељ неосновано искључио тужитеља из наслеђства, тим прије што он није у раније сачињеном тестаменту изразио вољу да тужитеља искључи из наслијеђа нити је одредио да је он недостојан за наслеђивање.

Разлог недостојности за наслеђивање као и разлог за искључење из наслеђства мора бити поуздано утврђен. У конкретном случају нижестепени судови су правилно закључили да се чињеница што однос тужитеља према родитељима није био присан и срдачан већ уздржан и хладан (нарочито према мајци тј. туженој) не може третирати као теже кршење моралних обавеза према оцу као оставитељу. При томе су судови правилно уочили да је однос тужитеља према родитељима био условљен и његовим успоменама из дјетињства, када је био лишен родитељске љубави и пажње (један дио дјетињства је чак провео у прихватилишту за дјецу), што родитељима никада није опростио.

Нису основани ревизиони приговори тужене да су поступци тужитеља (хтио се вјенчати на гробљу гдје је сахрањен његов млађи брат и то на годишњицу братове смрти, хтио је узети женино презиме, није посјетио оца који је био на самрти) такве природе да га дисквалификују као наслеђника. Наиме, тужитељ никад није учинио оно што је говорио (свадбу није организовао на гробљу, никад није промијенио презиме, није избрисао своје име са братовог надгробног споменика). Оставитељ је имао примједбе на његово понашање, које је понекад било и дрско. Тужитељ са родитељима никад није успоставио однос међусобног поштовања и толеранације, али је са пок. братом имао такав однос. Тужитељ је од ране младости живио самостално, без икакве помоћи и подршке родитеља, а и прије братовљеве погибије је ријетко посјећивао родитеље. Међутим, све ове околности не оправдавају искључење тужитеља из наслијеђа у смислу члана 45. ст. 1. тачка 1. ЗН.

Због свега изнијетог ваљало је на основу члана 248. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09) ријешити као у изреци.

Предсједник вијећа
Стака Гојковић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић